

Извршена је анализа рукописа превода уџбеника *Ликовна култура, уџбеник за трећи разред основне школе*, на словачки језик и писмо, ауторке Сање Филиповић, издавача Klett, Београд.

Констатује се да је горе наведени уџбеник *Ликовна култура, уџбеник за трећи разред основне школе* превод Уџбеника исте ауторке, издатог на српском језику и ћириличком писму, издавача Klett, Београд којег је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Београд одобрило за издавање и употребу Решењем број: 650-02-00533/2019-07 од 10.01. 2020. године.

Уџбеник је садржински подељен на четири дела. Прва тематска целина су *Материјали*, друга *Споразумевање*, трећа *Композиција* и четврта тематска целина је *Простор*. На крају уџбеника налазе се: *Речник појмова*, *Литература* и *Прилози за активности*.

Анализиран је Стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Показатељ 1 - Уџбеник поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири).

Издавачу се скреће пажња на следеће уочене грешке, које је потребно исправити:

- страна 2 – неадекватан превод скраћенице д.о.о. и непотребан размак између слова скраћенице и знака интерпункције („Vydavateľstvo Klett, s.r.o.“ уместо „Vydavateľstvo Klett, s. s. r. o.“);
- страна 6 – изостављање превода речи стиропор и неадекватан превод појма стабљике биљака („... drôt, povraz, *polystyrén*, suché a čerstvé lístie, halúzky, kvety, stonky *rastlín*, ...“ уместо „... drôt, povraz, _ suché a čerstvé lístie, halúzky, kvety, stonky byliniek, ...“);
- страна 7, 10, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 24, 33, 39, 40, 47 – непотребан размак између речи и знака интерпункције - косе црте („Ktoré vlastnosti si si všimol/všimla?“ уместо „Ktoré vlastnosti si si všimol / všimla?“; „... ktoré si si *vyrobil/vyrobila* ...“ уместо „... ktoré si si vyrobil / vyrobila ...“; „za pomoci *učiteľa/učiteľky*.“ уместо „za pomoci učiteľa / učiteľky.“; „... pomôcť učiteľ/učiteľka.“ уместо „... pomôcť učiteľ / učiteľka.“; „Akými čiarami by si *znázornil/znázornila* ...“ уместо „Akými čiarami by si znázornil / znázornila ...“; „... aby si *používal/používala* ...“ уместо „... aby si používal / používala ...“; „... so spolužiakmi a *učiteľom/učiteľkou*, ...“ уместо „... so spolužiakmi a učiteľom / učiteľkou, ...“; „S učiteľom/učiteľkou ...“ уместо „S učiteľom / učiteľkou ...“; „slovenského/materinského jazyka.“ уместо „slovenského / materinského jazyka.“; „... by si niečo *zmenil/zmenila*, alebo *pridal/pridala*?“ уместо „... by si niečo zmenil / zmenila, alebo pridal / pridala?“; „Rozprávaj sa s *učiteľom/učiteľkou* ...“ уместо „Rozprávaj sa s učiteľom / učiteľkou ...“; „...by si *chcel/chcela* hrať ...“ уместо „...by si chcel / chcela hrať ...“; „... slová *azbuky/abecedy*.“ уместо „... slová azbuky / abecedy.“ „Dohodnite sa s učiteľom/učiteľkou

...“ вместо „Dohodnite sa s učiteľom/učiteľkou ...“; „čiaru a/alebo textúru ...“ вместо „čiaru a / alebo textúru ...“;);

- страна 7 – неадекватан перевод глагола утискивати (у глину или гипс) („... *odtláčať* do hlíny alebo sadry.“ вместо „... vsúvať do hlíny alebo sadry“);
- страна 7 – неадекватан перевод појма глина („ Materiál: drôt, povraz, múka, *hlina*, tvary z prírody“ вместо „ Materiál: drôt, povraz, múka, sadra, tvary z prírody“);
alebo sadry.“ вместо „... vsúvať do hlíny alebo sadry“);
- страна 10 – реч папири је непотребно истакнута тамним словима („Materiál: *papiere* – povíny, ...“ вместо „**Materiál: papiere** – povíny, ...“);
- страна 14 – спајање речи, непостојање размака између речи
(„ ... a akvarelová technika je spôsob, ktorým sa ten materiál tvaruje.“ вместо
„ ... aakvarelovátechnikajespôsob,ktorýmsatenmateriáltvaruje.“);
- страна 14 – назив лиовног дела и аутоар није преведен („Stálosť pamäte, Salvador Dalí“ вместо „Упорност сећања, Салвадор Дали“);
- страна 15 – појам сликање није истакнут тамним словима („ **Maľovanie** je vytváranie obrazu prostredníctvom farby.“ вместо „ Maľovanie je vytváranie obrazu prostredníctvom farby.“);
- страна 17 – словна грешка, слово н вместо с („ Farba sa nanáša na povrch predmetu a lisuje sa na papier.“ вместо „ Farba na nanáša na povrch predmetu a lisuje sa na papier.“)
- страна 17 – сувишан знак интерпункције („**monotypia** - technika, kde sa obraz ...“ вместо „**monotypia** - - technika, kde sa obraz ...“);
- страна 19 – није истакнут појам скулптура („Prostredníctvom sochárstva sa vyrábajú **sochy**, ...“ вместо „Prostredníctvom sochárstva sa vyrábajú sochy, ...“);
- страна 21, 52 – неадекватан перевод појма таписерије („ ... klobúky, *tapisérie*, koberce, ...“ вместо „ ... klobúky, gobelíny, koberce, ...“);
- страна 21 – неправи́лан облик речи („ Okrem *tkania* na výrobu a výzdobu tkanín používali sa aj iné spôsoby, ako sú **štrikovanie**, **háčkovanie** alebo **vyšívanie**.“ вместо „ Okrem tkaním na výrobu a výzdobu tkanín používali sa aj iné spôsoby, ako sú **štrikovanie**, **háčkovanie** alebo **vyšívanie**.“);
- страна 25 – неадекватан перевод речи - речима („... vyjadrovať verbálne - *slovami*, obrázkami ...“ вместо „... vyjadrovať verbálne - rečami, obrázkami ...“);
- страна 26 – појам пантомима је истакнут тамним словима у погрешној реченици, неадекватан перевод речи - речи („**Pantomíma** je umelecký spôsob vyjadrovania sa. Pri pantomíme herec pohybmí tela a výrazmí tváre predstavuje dej, myšlienky a pocity, nepoužívajúc slová.“ вместо „Pantomíma je umelecký spôsob vyjadrovania sa. Pri

pantomíme herec поhybmi tela a výrazmi tváre predstavuje dej, myšlienky a pocity, nepoužívajúc reči.“);

- страна 28 – неадекватан знак интерпункције, тачка уместо запеза („Vizuálne znaky umožňujú živým bytostiam, aby v prírode obstáli.“ уместо „Vizuálne znaky umožňujú živým bytostiam, aby v prírode obstáli.“);
- страна 28 – изостављање превода придева планинска (река) („Pozoruj znak pre horskú rieku ...“ уместо „Pozoruj znak pre _ rieku ...“);
- страна 37 – непотребно истицање речи тамним словима („ **Materiál:** tempera, blokový papier“ уместо „ **Materiál:** tempera, blokový papier“);
- страна 37 – неправиан облик речи („Žiacke práce“ уместо „Žiacka práce“);
- страна 40 – непотребно је истакнута реч билборд („Plagátová tabuľa je tiež druh plagátu.“ уместо „Plagátová tabuľa je tiež druh plagátu.“);
- страна 41 – изостављен знак интерпункције, тачка („ ... môže byť vyzdobená čiarami, tvarmi a farbami.“ уместо „ ... môže byť vyzdobená čiarami, tvarmi a farbami _“);
- страна 51 – изостављање превод везника и („Pohyb môžeš pozorovať aj mimo školy...“ уместо „Pohyb môžeš pozorovať _ mimo školy...“);
- страна 53 – неадекватан размак између речи и знака интерпункције („Mudrost čula, treći deo - ...“ уместо „Mudrost čula, treći deo - ...“).

Показатељ 2 - Дужина и конструкција речи одговарају узрасту ученика – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Реченичка конструкција је правилна и јасна, у складу са узрастом ученика, што доприноси томе да градиво буде разумљиво ученицима којима је намењено.

Показатељ 3 – Текст је језички и стилски уједначен – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Употребљен је научни стил, а у складу са градивом је и стручна терминологија. Стил је прецизан, без фигуративности или неразумљивих елемената.

Показатељ 4 - Страни изрази се користе само када је то неопходно - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Страни изрази су употребљени искључиво због специфичности градива. За њих су дата одговарајућа објашњења, формулисана једноставним речником.

Показатељ 5 – Језик којим је уџбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен је оценом 4 (четири). Кохерентност језика је на одговарајућем нивоу. Идеје су правилно повезане, што доприноси лакшем разумевању градива.

На основу претходно изложеног, закључује се да је испуњен Стандард 4 - Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.